

N:o 23.

Af Herr A. Andersson från Wester-Norrlands län: Angående öfverlåtande till kommun å landet af rättighet att genom kommunalnämnden besluta om vilkoren för försäljning inom kommunen af brända och destillerade drycker, vin och maldrycker.

Om det för fosterlandsvännen icke kan vara annat än glädjande att se och höra det hittills osedda välstånd som på landet eller näringsfälten äro för närvarande rådande, så manar ock en skyldig omtanke om de goda gåfvornas rätta förvaltande en hvar att i tid se till och öfverväga allt som kan synas hota att förvandla välståndet i förderl. Beklagligen måste det tillstås, att äfven den ljusa tafflan af landets förkofran börjar falla i den mörka skuggan af ett nationalvälstånd som hotas med förderl. Jag menar en öfverhandtagande omåttlighet i rusdryckers begagnande. Från alla orter spörjes klagomål i detta hänseende. För egen del representerar jag en ort, der orsak till klagan är stor och synes växa med växande penningetillgång. Jag skall ej inlåta mig i någon undersökning, huruvida detta onda bör anses hafva sin grund i ett allmänt begär till omåttlighet, utan fast mer de många tillfällen att öfverkomma njutningen, som allt mer och mer tilltager genom den nu gällande lagstiftningen för handel, näringar och handtering af brända destillerade och brygda drycker, vare sig in- eller utländska. Jag upptar och framhåller endast det sorgliga faktum, att missbruk finnes och synes tilltaga så, att de bättre tänkande bland folket påkalla hjälp deremot; utan att tro på lagstiftningens allmakt, i fråga af den art som denna, torde dock på dess väg något kunna göras till en hjälp för de rättsinnigas sträfvande som på andra vägar kunna försökas. Mig har förefallit att kommunerna af fullt skäl borde kunna af Konungen och Riksdagen erhålla rättighet att i en sak som så nära rör deras ve och väl besluta efter för handen varande omständigheter samt ordna och öfvervaka handteringen af rusdrycker, hvilken må hända bör vara tillåten; otvifvelaktigt skulle ock, genom erhållande af en sådan rätt, kommunerna blifva intresserade att sjelfva öfvertaga den

kontroll, som under närvarande förhållande af den fataliga kronobetjeningen å landet ej kan tillfredsställande utöfvas. Då det likväl icke endast är hvad man i egentlig mening kallar rus- eller brända och destillerade drycker, utan maltdrycker och in- och utländska fabrikater, som med eller utan skäl kallas *vin*, som missbrukas, torde den lagstiftningsåtgärd, som Riksdagen i min tanke nu bör för sin del vidtaga, böra blifva en och densamma med afseende på försäljningen af både brända, destillerade och maltdrycker samt vin.

Jag föreslår därför ödmjukast,

att Riksdagen ville för sin del besluta och hos Kongl. Maj:t till nådig fastställelse anmäla en lag, hvarigenom hvarje kommun å landet får rättighet att genom sin kommunalnämnd bestämma, om någon försäljning, minuterung eller utskänkning af brända och destillerade drycker, vin eller maltdrycker inom kommunen får ega rum; huru många försäljningsställen inom kommunen får finnas; åt hvilka personer handteringen må medgifvas, samt hvilken skatt för sådan rättighet af innehafvaren erläggas skall; hvaremot kommunen tillförbinder sig att genom dertill utsedde, under kronobetjeningen ställda personer öfvervaka de fattade bestämmelsernas noggranna efterlefnad.

Om remiss till Lag-Utskottet anhålles.

Stockholm den 26 Januari 1874.

A. Andersson,
från Wester-Norrlands län.

N:o 24.

Af Herr **A. Andersson** från Wester-Norrlands län, angående utarbetande af förslag till förändringar i väghållningsbesväret.

Bland de många onera som vidlåder jordbruket är väghållningsbesväret synnerligen tryckande och orättvist. Jag kan omöjligt inse, hvarföre jordbruket ensamt skall vara tvunget att bygga och underhålla så väl den allmänna landsvägen som derå befintliga broar, då deremot bruk, fabriker och andra industriella inrättningar, som mest begagna och nöta vägen med sina foror, icke äro förpligtade att